

A Ferencvárosi Természetbarát S.K. Barlangkutató Szakosztályának 1973. évi jelentése.

Szakosztályunk az utóbbi évek kisebb teljesítményei után 1973. évben már jelentősebb eredményekről számolhat be.

Ennek évben még mindig igen kis létszámmal, de már két lelkes kis csoporttal dolgoztunk.

A Selyméri-csoport a múlt évben megkezdett munkáját, az Ürdög-lyuk barlang térképezését folytatta. A másik ifjúsági csoportunk választott területe, a Szemlőhegyi barlang és Égerezőg vidéke volt. Ezenkívül más, kisebb vállalkozásokban vett részt.

Az év első hónapjainak programja elméleti és gyakorlati felkészülés volt. Régi kutatóink: Cséki Árpád, Frecska József, Stefanik György barlangkutató tárgyú - és a IX. körületi Természetjárókkal közös rendezésben, színes utibeszámolókat tartottak. Biztonságtechnikai és elsősegély előadást, Csernavölgyi László és Zsilvölgyi Melinda tartott a csoport részére.

A Szemlőhegyi barlangban a kisebb költségű megnyitási elősegítő kutatásokat, már az év elején megkezdtük. II. hó 11-én Puskás-Galamcsér-Kovács-Horváth csoportnak sikerült átjutni a 60-as évek óta többször megkísérelt hely közelében az Anyagcsatornából az ÉK-i párhuzamos járat omiadékkal feltöltött Üregébe a boltozatok alá. A következő hónapokban az ifjúsági csoport kísérette előre ment, most már a boltozat részei, a hasadékok által adott lehetőségek szerint.

A fiatalok javaslatára akkor egy hazamosabb földalatti kutatótábor szerveztünk.

A barlangi tábor előtt a tervezetet.....III.27-én, a tábor után a jelentést ..IV.23-án a Társulatnak leadtuk.

iden összefoglalva a tábor eseményei és eredményei:

IV. 4-től 14-ig a barlangban tartózkodó és a munkaterv szerinti megfigyeléseket, kutatásokat elvégző csoport létszáma 6 fő volt.

Vezető Puskás Csaba. Tagjai: Gelencsér János, Kovács Péter, Lukács László, Szeydi István csoportunktól és Kassay Albert, a BEAC kutatója. Egy-két napos kíséretők: Halmágyi Otto FTSK, Dolner Katalin, Sain Ildikó és Raicz Miklós a BEAC tagjai. A térképezési munkákat, a táborokhoz lejárva, Horváth János irányította. Az orvosi ellenőrzést, a táborozás előtt - közben a barlangban és a felszállás után, Zsilvölgyi Melinda végezte.

A táborozók biztonságáról, ellátásáról Szekosztályunk gondoskodott. Piatal kutatóink jó egészségben és jó hangulatban jöttek fel 10 nap után a barlangból. A felszállás napján, szerencsére borus idő, látási problémát sem okozott.

A táborozás elején a Hosszúfolyosó felsőszakaszában fedeztek fel kutatóink kisebb fülkét, majd az Óriás-felső hátsó szakaszán, szerkezeti érdekes felsőjáratot mértek fel.

A Kuszoda szakaszon méretében nem, de a szakasz megismeréséhez hasznos kisebb előrelépés történt.

Az Agyagos-teremből induló vonalat továbbjutató részleg tagjai: Kassay Albert, Gelencsér János, Szeydi István, Sain Ildikó és Raicz Miklós, komoly munka után IV. 10-án jutottak be az új nagyméretű szakasz első termébe. 11-én délután, majd késő éjjel a térképező műszak alkalmával már akadály merülése nélkül jutottak el az új 60 méteres járat végéig. Így a tábor a csoport többéves Szemlő- munkája után jelentős sikerrel zárult.

A felfedezett új szakaszról az Országos Természetvédelmi Hivatalnak és a II. körületi Tanács Építési és Kizárókérdési Osztályának is írtunk részletes jelentést. Vázlatos térképet az OTVH-nak és a Társulatnak leadtuk.

IV. 28-án a Televízió részlege kisebb riportot készített az új barlang-részről.

Máj 15-én Dr. Noszky Jenőné a XVI. Kerületi Tanács Helytörténelmi Bizottsága Vezetőjének és Dr. Bertalan Károlynak felkérésére kiszálltunk az Ond vezér uti építkezéskor megnyitott Üreg megvizsgálására. Az Üreg az uttest és a tervezett épületek alá húzódott. A folyami Mordalékba vájt 60 m. hosszban járható, kuszható folyosó a háború alatt szükség ovdhely lehetett, a feltöltés nyomok szerint két-három bejárattal.

Nagyobb részben már beomlott, így esetleges történelmi korát bizonyítható tárgyakat, jelket nem találtunk. Mátyus Károly 4-5 évvel ezelőtt az Üregnek ma legjobban felszakadozott része alatt még bejárható mellékfülkét látott. Az Üregot felmértük, térképét Társulati-munkaként készítettük el és adtuk át az építőknek.

A megelőző más szervek vizsgálatai, részfelmérés, probafúrás és részletes térképünk bizonyította az Üregnek a felszínhez közeli, az építkezést veszélyeztető helyzetét. Jelentésünk időpontjáig az. u.n. "Ond vezér uti barlang"-ot nagyobb részben felbontották.

V. 26-án, 27-én Szakosztályunk részt vett a Budapesti Természetbarát Szövetség által rendezett táborozáson a pesthidegkuti repülőtéren. Így egy barlangkutató kiállítási sátrat szereltünk fel, melynek a tábor ilyen jellegű rendezvényei között, talán a legnagyobb forgalma volt.

Kisebb méretben a barlangok formakincsét, és a tudományos kutatás módszereit, eredményeit bemutató kiállítást a Ferenc köruton az FTC sportkirakatában további három hónapig mutattuk be.

A tatali barlangnapon csoportunk több tagja vett részt. VII. 5-én Dr. Balázs Dénes Szakosztályunk örökös vezetője tartott szines, vetített-képes beszámolót oceániai utjáról.

VIII. 12-től 20-ig rendeztük meg a szokásos égerségi táborunkat. Az elmúlt majd két évtized kutatóit már csak ketten képviseltük de a fiatalság folytatja munkánkat.

A Szabadság -barlangban kisebb visszavárgás-mérést, megfigyelést végeztünk.

A Teresztanyei rendszerhez tartozó Veszettárpás több éven át bontott aknáját, kis létszámunk miatt, kuzamosabb időre feladtuk, felfedtük.

A nyelv vizgyűjtőjéhez tartozó két kisebb túbúr és a Veszettárpástól délre húzódó túbúr sor kitöltését kézi fúróval megfúrtuk a szálig ill. a nagyobb kizettüreléig. A fúrások adatait a kutatási dokumentációhoz csatoljuk esetleg későbbi felhasználásra.

Itató részlegünk a Víznyelőlőtől ÉNY- ra, a Kocsolat és Mály-völgy felső végénél lévő kettős kis víznyelő Ny-i tagjában levő Patkás barlangban továbbmunkált. A több éve felhagyott munkahelyünkön a felgyült hordalék kiemelése után az igen keskeny bejáratú hasadékon újra behatoltak és leeresz-
kedtek a barlang kis termébe. Újabb 2-3 m³ agyag, kőzettörmelék kiemelése, átra-
kása után jutottak el a már régebben elért szintig. Itt a 8 m magas 10 m²
alapterületű kis teremből DK-re induló 5 méteres döntött járat végén
a felszíni bemoott agyag már leülepszik. Az előrejutást, későbbben feltehetően
már ez alatt az erősen türt kőzet hasadékaiban kiörelhetjük meg. A barlan-
got válatosan feltérképeztük. A feltárómunkában résztvettek többen, vezetőjük
Várnai Tibor volt.

A nyár folyamán még a Szemlőhegyi barlang új szakaszának újabb, jobb megküze-
lithetőségéért a barlang régi, második bejáratát kiépítettük, lezártuk.
Ezt a munkát és a későbbi biztosításokat, megfigyeléseket az Obudai Kinizsi
kuta tóival együtt végeztük.

Közben a Szemlőhegyi barlang sorsa az érdeklődő közönség javára elől-
t. Az Országos Természetvédelmi Hivatal átvette és kiépíti a barlangot.
A feltáró kutatást leállította, viszont felkérte csoportunkat és a
Kinizsi kutatóit a kiépítési munkákban való részvételre. Ezt csoportunk
vállalta.

Az 1961-bes felmérés teljes dokumentációját, a belső kiépítési tervzeteket
az OTVH-nak átadtuk. A barlang 1:100 méretarányu részletes térképeit pedig
a megnyitást kivitelező Bányászati Tervező Intézetnek küldöttük.
Jelentésünk időpontjáig a BÁTI részéről az Őrványfolyosó- Oriásfolyosó-Hosszfo-
lyosó vonal ellenőrzésére már megtörtént. A lejárati akna tervezőivel
a barlangban több bejáratot végeztünk.

A X. hónaptól kezdve kutatóink résztvesznek a Felszékadt barlang felmérésé-
ben a Kartográfiai Szakbizottság keretén belül, majd a csoport szurdok-
völgyi tervai szerint az 1971. év óta itt feltárt kisebb üregeket térképezik fel.

Szakosztályunk tagjai ez évben a máriarometai Szurdok-völgy 12 barlangjának
térképét adták le a Társulatnak, lapjainkban több cikket, jelentést közöltek.
Dr. Balázs Dénes utileveleit folyamatosan küldik.

Az ifjusági csoport az év vége felé segítséget nyújt a Hartig Miklós által
vezetett solymári térképezéshez, később az évvégi iskolai szünetben újabb
Patkás barlang kutatómunkára vállalkozik.

Budapest, 1973. nov. 24.

Horváth János
/Horváth János/
Szakosztály vez. h.